

Bijlage 13: Pestprotocol

1. Doel van het Anti-pestprotocol

De Regenboog wil een school zijn, waar leraren, leerlingen en ouders op een ontspannen en respectvolle manier met elkaar omgaan en waar op een prettige manier geleerd en gewerkt kan worden. Dat zorgt niet alleen voor een goede sfeer op school, maar draagt er ook toe bij dat kinderen prettige burgers zijn in de samenleving van nu en de toekomst. Om dit te bereiken moet er op school sprake zijn van een veilig leer- en werkklimaat. We willen dat De Regenboog een veilige school is. In dit protocol geven we aan hoe we daar voor zorg willen dragen.

2. Definitie van pesten

Pesten is het regelmatig en langdurig, digitaal, verbaal of fysiek, lastig vallen (inclusief buitensluiten) van iemand, door grote of kleine vervelende gebeurtenissen of handelingen. Hierbij worden grenzen niet gerespecteerd, met als effect dat de ander fysiek en/of emotioneel pijn lijdt. Er is altijd sprake van een machtsverschil tussen de pester en het doelwit; met gebrek aan empathie. Als dit steeds bij hetzelfde kind gebeurt en meerdere keren per week of per dag, dan is er sprake van structureel pesten.

Ook wanneer bovengenoemd gedrag buiten schooltijd plaatsvindt, worden ouders ingelicht. School verwacht vervolgens van de betrokken ouders maatregelen. School kan adviseren en door ouders gevraagd worden om te helpen de situatie op te lossen. Als dit ongewenste gedrag buiten schooltijd voortduurt, zal de school zich met de situatie blijven bemoeien, omdat anders de goede en taakgerichte sfeer binnen de groep en in de school onder druk komt te staan. De aanpak uit dit protocol is ook op deze situaties van toepassing.

3. Hoe gaan we op De Regenboog met elkaar om?

Op De Regenboog vinden wij het erg belangrijk dat iedereen zich veilig voelt op school. Daarbij denken wij vooral aan de manier waarop we met elkaar omgaan: ons gedrag. We proberen dit te bereiken door het creëren van een positief schoolklimaat, waarin verdraagzaamheid en gelijkwaardigheid centraal staan. Daarnaast kennen we de volgende schoolbrede afspraken 'Zo gaan wij met elkaar om':

- We gaan op een respectvolle manier met elkaar om. We stimuleren dit door naar elkaar te luisteren en elkaar serieus te nemen.
- Iedereen mag er zijn, niemand wordt buitengesloten. Op school stimuleren we dat leerlingen elkaar helpen en met elkaar samenwerken.
- Wij luisteren naar elkaar en zeker naar de juf/meester, maar ook naar andere leerkrachten, overblijfmoeders en stagiaires.
- Wij praten positief over elkaar en spreken beschaafd Nederlands.
- We noemen iemand bij de naam, er worden geen andere namen bedacht.
- Wanneer er een conflict of ruzie ontstaat, helpen we elkaar om dat zelf op te lossen door te praten. Lukt dat niet, dan helpt de leerkracht hierbij.
- We raken elkaar niet 'ongewenst' aan. Dat gebeurt soms op een te wilde manier, waardoor er ruzies kunnen ontstaan. Maar ook wanneer een ander aangeeft het niet prettig te vinden wanneer je hem of haar aanraakt, dan respecteren we dat en handelen we hier direct naar.

Als school besteden wij veel aandacht aan de manier waarop we met elkaar, met de kinderen, met ouders/verzorgers en anderen omgaan. Wederzijds respect betekent respectvol met elkaar omgaan. Wij willen de kinderen laten zien en leren welk gedrag wij willen zien (en ook wat wij niet willen). Daarbij moeten we wel accepteren, dat kinderen thuis soms andere gewoontes leren. Van daaruit starten we met de bereidheid om kinderen te helpen om gedrag te laten zien wat wij normaal vinden.

Wat verstaan we onder een respectvolle omgang?

- Elkaar serieus nemen en naar elkaar luisteren.
- Samenwerken, elkaar helpen en van elkaar leren.
- Respect voor andere opvattingen en meningen.
- Vriendelijk zijn voor elkaar, elkaar niet pesten en geen geweld tegen elkaar gebruiken

In school, in de groep en soms met kinderen apart wordt regelmatig gesproken over wat wij nu precies willen wat betreft gedrag. We maken tijd om met kinderen afspraken te maken over het gedrag. Daarbij hebben we vooral positieve aandacht voor het goede gedrag en stimuleren we gewenst gedrag. Wij vinden het belangrijk om hierover in gesprek te zijn met elkaar, de kinderen en anderen. Als school voor basisonderwijs besteden we natuurlijk ook aandacht aan het gedrag van individuele kinderen. Bij kinderen met gedragsproblemen gaan we na wat eraan de hand kan zijn en bedenken we een aanpak om het goede te stimuleren.

Onder opvoeden verstaan wij onder andere; praten, uitleggen, grenzen afspreken en grenzen stellen. De regels van thuis zijn soms anders dan die van school. De thuissituatie is ook anders dan de schoolsituatie.

4. Preventieve schoolbrede aanpak op De Regenboog

Op De Regenboog hebben we afspraken op drie niveaus:

- Op schoolniveau
- Op groepsniveau
- Op individueel niveau (indien nodig).

Met de volgende afspraken zorgen we voor een veilig leer-, werk-, en leefklimaat op De Regenboog. Deze afspraken maken we met iedereen die op onze school les geeft, les krijgt en met alle ouders en verzorgers bij de eerste kennismaking.

Als school werken we schoolbreed preventief op het gebied van sociaal emotionele vaardigheden. We werken met de methode Kwink in alle groepen, vullen een sociogram in in de bovenbouw en vullen als leerkracht Kindbegrip in.

Wij verwachten van iedereen op De Regenboog:

- Dat zij respectvol omgaan met elkaar: andere leerlingen, leerkrachten, overblijfskrachten, ouders en alle bij school betrokken personen. Iedereen is zich bewust van het gezegde: 'Een goed voorbeeld doet goed volgen.'
- Dat nieuwe leerlingen enige tijd, ruimte en ondersteuning krijgen om zich gewoonten en afspraken eigen te maken.
- Dat zij via sociale media laten zien dat ze trots zijn op onze school. We gaan bewust met sociale media om en zijn ook op die media respectvol jegens anderen.

Wij verwachten van de leerlingen:

- Dat zij de groepsregels en de schoolregels kennen en toepassen.
- Dat zij bij buitenschoolse activiteiten ook deze regels naleven.

Wij verwachten van de leerkracht:

- Dat zij twee gedragstalen weten te spreken. De ene gedragstaal is directief (duidelijk, helder en grens stellend), de andere gedragstaal sluit aan op het met wederzijds respect omgaan met elkaar (richt zich op het geven van inzicht).
- Doet zich een probleem voor op school, dan mogen de ouders van de leerkrachten verwachten dat zij daarmee oplossingsgericht aan de slag gaan. Zeur-, wraak- of haatgerichte reacties vinden geen voedingsbodem bij de leerkrachten. De leerkrachten hebben de ouders nodig om tot een goede oplossing te komen, die goed is voor hun kind, maar ook voor de andere kinderen, hun ouders, de leerkracht, de school en de buurt.

Wij verwachten van de ouders:

- Dat zij er voor zorgen dat zij hun boosheid onder controle houden.
- Dat zij andermans kind, een andere ouder, een overblijfskracht of een leerkracht niet verbaal of fysiek overdonderen of aanvallen.
- Dat zij in positieve zin praten over andermans opvoeding en andermans kind. Dat doen leerkrachten en andere ouders ook over u en over uw kind.
- Dat zij het verschil kennen tussen overleg waarin zorg wordt gedeeld (een oplossing wordt gezocht) en kwaadsprekerij en dat zij zich van dat laatste onthouden, ook via social media.

De volgende vormen van omgaan met elkaar keuren we af:

- Lichamelijke agressie/geweld. Hieronder verstaan we: het uitoefenen van feitelijk geweld op het lichaam van een ander. Soms is er sprake van lichte mishandeling, maar er kan ook zwaar mishandeld worden. Ook vechten van een groep tegenover een individu zien we als zware mishandeling.
- Agressie met woorden/verbale agressie: Met woorden (dus ook op papier of via internet) bedreigen, discrimineren, intimideren, ernstig beledigen of uitschelden van iemand.
- Seksuele intimidatie: Ongewenst seksueel getinte aandacht. Dit kan met woorden, gebaren en met gedrag.

Omgaan met materialen:

Kinderen krijgen spullen van school in bruikleen. Ook gaan we met de spullen van anderen alsof het van jezelf is. De huisregels hierover:

- Wees zuinig op de spullen van school, maak ze niet onnodig kapot en kwijt.
- We houden met elkaar de school netjes en opgeruimd.
- Als we iets gebruiken ruimen we het daarna weer op, op de juiste manier.
- We gaan met respect om met de spullen van een ander.
- We blijven van elkaars spullen af en bij toegestaan gebruik gaan we er zorgvuldig mee om.
- We houden met elkaar de school en het plein netjes en schoon.

Rust en Veiligheid

Rust en veiligheid in en om school is belangrijk. Een veilig en rustige sfeer op school zorgt ervoor dat kinderen kunnen leren en dat de leraren hen goed kunnen ondersteunen en begeleiden.

Daarom zijn er een aantal huisregels om dit te bewaken:

- Op het schoolplein loop je, dus afstappen van je fiets.
- Op het plein staan fietsen op de afgesproken plek en indien mogelijk op slot.
- De lessen beginnen op tijd, zodat het rustig is in school.
- In de gang loop je en ben je rustig.
- Er is altijd een volwassene in de nabijheid van de kinderen, zowel binnen als buiten op het plein.
- Je doet geen dingen op eigen houtje, altijd in overleg met de leerkracht.

5. Signalen van pesten

De volgende signalen kunnen wijzen op pestgedrag:

- Niet meer naar school willen.
- Niet meer over school vertellen thuis.
- Nooit andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden.
- Slechtere resultaten op school dan vroeger.
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen.
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben.
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen.
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben.
- De verjaardag niet willen vieren.
- Niet buiten willen spelen.
- Niet alleen een boodschap durven doen.
- Niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan.
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen.
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn.
- Zelf blessures scheppen om niet naar school te hoeven.
- Ineens geldgebrek hebben.

Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan, op gedragsveranderingen en vertrouwen op hun intuïtie.

6. De aanpak bij vermoeden van pesten

Als school zijn wij tegen pesten. Toch merken we en realiseren we dat pesten ook bij ons op school voorkomt. We proberen het pesten zoveel mogelijk tegen te gaan.

Hoe wordt op school pesten tegen gegaan, als dit desondanks toch ontstaat? De vuistregel is dat kinderen moeten worden begeleid bij het zelf oplossen van een conflict. De volgende stappen volgen wij als pestgedrag vermoed wordt:

1. Wanneer een kind meldt dat hij of zij gepest wordt, bespreekt de leerkracht dit met de leerling. De leerkracht stelt vast om welke vorm van het pestgedrag het volgens de definitie mogelijk gaat. De leerkracht brengt de situatie in kaart en onderneemt de nodige stappen. Deze stappen worden hieronder besproken.
2. De leerkracht speelt de rol van bemiddelaar door het voeren van korte gesprekjes met de betrokkenen.
Doel van deze bemiddeling:
 - Kinderen helpen om samen hun conflict op te lossen.
 - Voorkomen dat het pesten doorgaat.

3. Bij letsel (binnen de schooltijden) worden altijd de ouders van de betrokken kinderen door de groepsleerkracht ingelicht.

Het oplossen van de situatie in de school kan op vier verschillende niveaus:

- Gesprek leerkracht – leerling
- Gesprek leerkracht – leerling – ouders
- Gesprek directie – leerling
- Gesprek directie – leerkracht – leerling – ouders

Wanneer er signalen zijn van pesten, neemt de leerkracht contact op met de ouders van het gepeste kind. Ook als een kind zich gepest voelt, wordt er aandacht aan besteed. Dit gebeurt door de leerkracht. Waar nodig worden IB en directie ingeschakeld. Bij pesten gaat het niet alleen om wat er feitelijk is gebeurd, maar vooral ook om hoe de gepeste leerling dat ervaart en beleeft.

Niet alle kinderen durven te zeggen dat ze gepest worden. Als volwassenen en medeleerlingen letten we ook goed op. Als we merken dat een leerling gepest wordt, volgt altijd een gesprek met de betrokken leerlingen en worden de ouders op de hoogte gesteld.

7. Afspraken op groepsniveau

Elke groep heeft naast de schoolregels ook eigen afspraken. Deze afspraken maakt de leerkracht samen met de kinderen aan het begin van het jaar. In alle groepen is een lijst aanwezig met de groepsafspraken.

De standaard afspraken in alle groepen zijn:

- Let op jezelf.
- We noemen iemand alleen bij de echte naam.
- Stop, hou op.
- Een ruzie los je op met woorden, niet met vuisten.
- Zorg dat een ander zich veilig voelt.
- Behandel een ander zoals jezelf behandeld wilt worden.
- Als een persoon praat, luisteren de anderen.

8. Afspraken op individueel niveau

Er zijn kinderen met bepaalde behoeften, waardoor hun gedrag speciale begeleiding vraagt. Daarom kan het voorkomen, dat we voor individuele kinderen aanvullende regels en afspraken maken.

9. Ter info: begeleidingsonderwerpen & tips voor de betrokken partijen

9.1 De gepeste leerling:

- We tonen medeleven en luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest.
- We gaan na hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- We laten de leerling inzien dat je soms ook op een andere manier kunt reageren.
- We gaan na welke oplossing het kind zelf wil.

- We benadrukken de sterke kanten van het kind.
- We stimuleren het dat de leerling zich anders/beter opstelt.
- We praten met de ouders van het kind (en de ouders van de pester).
- We plaatsen het kind niet in een uitzonderingspositie door het over te beschermen.
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: SMW, sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

9.2 De pester:

- We praten met de pester en we zoeken naar de reden van het pesten.
- We laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft.
- Ouders worden hierover geïnformeerd.
- Bij herhaling praten we met de pester en ouders en zoeken we opnieuw naar de onderliggende reden van het pesten. Met kind/ ouders/ leerkracht maken we concrete afspraken ter voorkoming van pestgedrag.
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: SMW, sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, schoolmaatschappelijk werk GGD.
- We laten excuses aanbieden.
- We spreken bij herhaling de pester er weer op aan. Ouders worden hierover geïnformeerd en betrokken.

9.3 De grote groep:

- We maken het probleem bespreekbaar in de groep.
- We stimuleren dat de kinderen een eigen standpunt innemen en eventueel partij trekken voor de gepeste leerling.
- We bespreken met de leerlingen dat “meedoen” met de pester meestal kan leiden tot verergering van het probleem.
- We laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft.
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: SMW, sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, schoolmaatschappelijk werkende of GGD.

9.4 De ouders van de gepeste kinderen:

- Houdt de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Pesten kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Stimuleer de leerling om naar de leerkracht te gaan.

9.5 De ouders van pester:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.

9.6 De ouders van alle kinderen:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Houdt rekening met de gevoelens van de ouders van zowel het gepeste kind als ook de

gevoelens van de pester.

- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.

